

Naujienu Antroji Dalis

NR. 434

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

WALT WHITMAN

NEUŽDARYKIT JŪS MAN SAVO DURĮ

*Neuždarykit jūs man savo durį, išdidžios bibliotekos,
Nes to ko Jūsų perkrautose lentynose trūko,
tačiau reikalingiausia yra, aš atnešu;
Iš kariuomenės ateina, iš karo išplaukia —
knyga, kurią parašiau,
Žodžiai mano knygos — niekai, bet jos kryptis visas;
Knyga atskira, nesurišta su kitom, nei proto paliesta,
Bet jūs, jūs neišsakytos paslaptys,
šiurpuliu nukrėsit kiekvieną puslapį.*

Iš anglų k. vertė Audra Vilniūtė

ISTORINĖS LENKIJOS VALSTYBĖS GOTISKAI LIETUVIŠKOJI GENEZĖ

I.

Paryžiuje lenkų leidžiamame žurnale "Kultura" š.m. nr. 7-129—8-130 idėtas ilgas B.K. Pilewskio straipsnis "Apie gotiškąją Lenkijos genezę", kuriame autorius, peržvelgęs keletą autorių apie Rusijos, Bulgarijos, Čekijos atsiradimą, pereina prie Lenkijos valstybės gimimo klausimo.

"Šių išvadžių tikslas yra", rašo Pilewskis, "platesnei lenkų visuomenei nežinoma gotiškąją lenkų valstybės genezę, kurios kūrėjais yra tokio kalibro mokslininkai, kaip antropologas prof. J. Czekanowski, archeologas prof. W. Antoniewicz, etnografas prof. F. Bujakas ir kiti mažiau žinomi".

Seniausi šaltiniai

Pagal tą hipotezę, gotai lenkams suvaidinę tą pačią rolę, kaip variagai rusams porą šimtų metų vėliau. Apie variagus pačių rusų kronikos sako, kad senovės slavai pasiuntė pas variagus savo pasiuntinius ir pareiškė: "Mūsų šalis yra didelė ir turtinga, tik tvarkos joje nėra. Ateikite ir valdykite mus". Ir atėję trys variagai broliai Riurikas, Sineus ir Truvoras, ir taip prasidėjusi rusų tauta ir valstybė.

Apie gotus yra eilė senovės lotynų ir graikų užrašų. Imperatoriaus Augusto laikų istorikas Strabonas kalba, kad gotai gyvenę Baltijos pietiniame pajūryje; Plinius senasis 1-me šimtmečiuje dingusiame veikale apie romėnų karus su germanais mini gotus gyvenus į rytus nuo germanų, o Ptolomėjus 2-me šimtmečiu. randa jų sodybas prie Baltijos, kaimynystėje su suomiais ir vendais (venedais). Vėliau apie gotus randama Ammiano Marcellinuso raštuose, apie 390 m. po Kr. ir Ablabiuso Kassiodoro, gotų karaliaus Teodoriko (Tautariko) ministro užrašuose iš 526-533 m.

Tuos užrašus pateikia gotų kilmės istorikas Jordanes. Tie raštai yra semti iš žymiai senesnės gotų istorijos, kurios autorius buvo Herennius Dexippus, miręs 273 m., tačiau jo originalas yra dingęs.

Pirmoji gotų invazija

Pirmoji gotų invazija įvyko tikriausiai 1 a. po Kr. Pagal padavimus, gotai išsikėlė iš Vatersgotlando ir iš dalies iš Gotlando ir vadovaujant karaliui Berigai (Berich) užėmė Vislos žemupius. 2 šimtm. antroje pusėje atvykę daugiau gotų ir jų genčių gepidų grupių. Abi šios grupės kalbėjusios ta pačia kalba ir buvę arijai.

2-me amžiuje gotai išplėtė savo valdžią į Didž. Lenkijos (Wielkopolska) pietinę ir vidurinę dalis ir užvaldė Kujavus ir Mazoviją išilgai Plocko-Mlavo liniją. Gepidai viešpatavę žemutiniame Pavisliu ir rytiniuose Pamariais išilgai Paslenką ir Vartą.

Gandariko sūnui Filimerui, penktajam gotų karaliui viešpataujant, apie 170 metus gotai pasikėlė žygiui į pietus. Nors jų žygių keliai nėra tiksliai nustatyti, tačiau tikriausiai jie žygiavę pavisliais, pagal Bugo upę ir Paliesės balomis, kuriomis tada ėjo susisiektis tarp Vislos ir Dniepro. Ukrainoj gotai pasirodė apie 180 m. po Kr., kur įsteigė valstybę prie Dniepro, Dono ir Dniestro upių. Apie 260 m. gotai suskilo į 2 grupes — Ostrogotus ir Vizigotus, arba rytinius ir vakarinius gotus. Rytiniai gotai pasiekė Juodąją jūrą, nugalėdami pajūriais graikų miestus, ir pajungė Bosforo karalystę Kryme. Ostrogotai prie Juodųjų jūrų atsisotojo Irano tautų, kaip tai alanų ir sarmatų, federacijos priešakyje. Su gotais Kryme bendradarbiavę ir giruliai, kuriuos Majewskis vadina vakariniais germanais.

(Tęsia 3 puslapyje)

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Gal tai parapinis patriotizmas, kaltinkite ar teisinkite, bet žiniose iš anapus geležinės uždangos visada pirmą pirma ieškau Vilniaus ir Vilniaus krašto. Manding, visiškai suprantama, nes arčiausia pažinta, pamilta, sakyk, į kraują amžiams įsisunkė. Kai į širdį įsimeta liūdesys, tarytumei skęstantysis šiaudo griebtų, grįžtu mintimi į Vilnių. Regiu, gali tarti, šilų juostą, gatvių reizginį, iš varpų dūžių atpažinčiau bažnyčias, o kaitrią dieną pavėsio mūrą. Bendras mūsų kraujas, bendras žingsnis okupacijos nakty.

Šiandie, va, spaudos skiltyse ir laiškuos užtinku toliuose pamestus vardus. Kas Vilnių pagyveno ar juo domėjosi, šios pavardės nesvetimos.

Vilniaus universiteto fizikos - matematikos fakultete bendrosios fizikos katedros vedėju yra doc. H. Horodničius. Chemijos fakultete dekanu ir bendrosios chemijos katedros vedėju doc. J. Kudaša. Medicinos fakultete hospitalinės chirurgijos katedros vedėjas — doc. Pr. Norkūnas (dalyvavo P. Cvirkos kūno skrodime), o infekcinių ligų katedros vedėjas — doc. P. Čibiras.

Visi Vytauto Didžiojo gimnazijos auklėtiniai.

Dar ieškau veidų. Iš J. Karoso str. "Tiesoj" matyti, kad buvusi Vilniaus lietuvių spaudos šeima dar šiek-tiek atstovaujama "senųjų vilkų": Ant. Pangonis, Jon. Jonynas (buv. Jankauskas, agr.), Vl. Drėma (dailės temomis), agr. M. Čibiras (grįžęs iš Sibiro, rašo savo specialybės temomis). Šeiminkams parašo Sof. Subačiuvienė (Urbonavičiūtė). Beje, dar iš senosios vilniečių gvardijos paminėtini: dail. Balys Macutkevičius (dirba savo spec., kažkurioj spaustuvėj); D. Pumputis (pradėjęs bendrai su J. Kruminu kurti eilėraščių rinkiniu "Eksperimentai") — Nemenčinėje rajoninio laikraščio talkininkas ir bibliotekos vedėjas.

Ona Miciūtė — iš Sibiro pargrįžus — dirba kažkur Mokslų Akademijos žinybos darbu, bet jau nebesivadina vyro (gudų literato šutavičiaus) pavarde.

Žinomas kultūrininkas Antanas Krutulis (savo metu buvęs Vilniaus m. burmistras) šimet suėjo 75 m. amžiaus. Dirba Vilniaus Muzikos mokykloje.

Beje, dažnai skaitome apie pranašų sportininką Saunorį, bet gal maža kas žino, kad jis

yra vedęs vilnietę Aldoną Drūtaite. Tai Jono Kęstučio Drūto (dabartinio komunistinės Lenkijos ambasadoriaus Italijoje) sesutė.

2.

Skaitau dr. A. Geručio str. "Stasiui Lozoračiui 60 metų", ir negaliu atsigrožėti jo (t.y. autoriaus) didele meile istorinei tiesai, atsiprašau — humorui (žr. "Vienybė" Nr. 35):

"Būdamas užsienio reikalų ministru, L. laikė vienu savo vyriausiu uždaviniu išplėsti bei pagilinti Lietuvos santykius ir bendradarbiavimą su Vakarais, įieškodamas tuo būdu sustiprinti tiek bendrą Lietuvos tarptautinę padėtį, tiek jos poziciją Vokietijos, Sovietų Sąjungos ir Lenkijos atžvilgiu. L. pakartotinai bandė surasti modus vivendi santykiuose su Lenkija ir 1935 m. rugsėjo mėn. Genevoje pasimatė su Lenkijos užsienio reikalų ministru Becku. Tačiau tos pastangos atsimušė į Becko neuolaidumą ir Lenkijos norą vaidinti didelės valstybės vaidmenį ir pamėgdžioti Berlyną politinius metodus. Tokioje atmosferoje 1938 m. kovo mėn. atsirado lenkų ukimatumas užmegsti besąlyginiai su Lenkija diplomatinis santykius."

Šitaip rašyti Anno Domini 1958-taisiais. Po paties Becko užrašų, po Szembecko pastabų, po Katelbacho atsiminimų, po (sensacingų) red. J. Kardelio "Nepriklausomaj Lietuvoj" pridurkų, pagaliau po "Akten zur Deutschen Auswaertigen Politik", o jergutėliau, linksma scena (provincijos kluone). Toks pat įspūdis, lyg sakytum, jei Pelelių dieną klebonas bobinčiūje dalintų karštas dešriks ir "Coca-Cola"!

3.

A propos "Coca-Cola". Doc. A. Novodvorskis (žr. "Literatūra ir menas" Nr. 32) šitaip ("tarybiškai") apibūdina:

"Tai — tamsios spalvos, įtartino skonio ir vaistinės kvapo skystis, primenantis kartu šaltą kavą, gazuotą vandenį ir... karbolio rūgštį".

4.

Sakykite, kas galėtų užsukti, pvz. Chicagoj ar New Yorke (mažesnius centrus nerandama), į kurią viešąją biblioteką ir surasti tokią knygą:

Philip Friedman. "Their

(Tęsinys 2-me pusl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Brothers Keepers, Crown Publishers, New York, 1957.

Beje, įvadą parašė (katalikų) kun. John O'Brien. Aš po ranka teturiu šio sknygos recenziją ("Kultura" Nr. 6-128, 1958).

Dr. P. Friedman, be kita ko, plačiau aptaria nacių Hilfspolizei, kuri buvo sudaryta iš ukrainiečių ir, anot jo, lietuvių, ir žudė žydus. Lietuvių budelių dalinius, girdi, organizavo ir jiems vadovavo kažkoks *Klimaitis* (lietuviai išžudė 150,000 Pabaltijo žydų, be to, naciai juos panaudojo tai pačiai akcijai Lydoj, Minske, Slanyme, Liubline ir Varšuvos ghetą likviduojant).

Kaip recenzentė mini, buvo ir gerų lietuvių (ypač Vilniuje), kurie žydams kaip galėdami pagelbėdavo. Yra paduota pavardės lietuvių profesorių ir studentų, kunigų ir vienuolių, valstiečių ir miestėlėnų. Ypač pagarbiai minima Vilniaus universiteto bibliotekininkė Ona Šimaitytė.

Gal mūs veiksniai susipažintų su šia knyga ir autoriui duotų tikslesnių žinių (ar ištaisyti, jei yra, netikslumų). Juo labiau, kad ši knyga netrukus turi pasirodyti hebrajų kalba Izraelyje, be to, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Imu naujausią "Wiadomości" nr. ir — vėl apie lietuvių dalyvavimą žydus bežudant.

Pasirod, kad žurn. Edward Crankshaw (anglų) "Observer" (1958.8.24) skiltyse mini, kaip 1943 m. buvo likviduotas ghetas Baltstogėje. Anot jo, Hitleris mielai naudojo "nešvariam" (žydų likvidavimo) darbui" ukrainiečius, lietuvius, latvius, rumunus, o dažnai gelbėjo (vadovavo) austrai ir "įtartinais pasyvūs lenkai" (jų pagrindžio armija).

5.

"Nepriklausoma Lietuva" Nr. 34-596 "Laiške iš anapus Juodosios Ančios" mini Seinos liepos 2 d. įvykusį apskrities (partijos) aktyvo pasitarimą lietuvių reikalų. Pasitarime dalyvavo ir tikybų ir tautybių reikalams ministeris Štachelskis (tiksliau: Dr. Jerzy Sztachelski).

Galima pridurti: tai tas pats, kuris 1940 m. Vilniaus miesto burmistro Jono Kęstutis Drūto buvo pasiūlytas į miesto savivaldybės sveikatos skyriaus viršininkus.

Dr. J. Sztachelski yra baigęs Stepono Batoro universitetą Vilniuje. Prieš pasukdamas į komunistus buvo Vilniaus skautų žymus veikėjas, pilsudskininkas. Šiaip jau aukštos kultūros ir sukalbamas vyras. Kaip atrodo, šalta ramiai išsprendė skundą, kurį lenkai šovinistai, komunistais dangstydamies, parašė prieš Suvalkų trikampio lietuvius.

6.

"Literatūros ir meno" Nr. 32 du veisliniai, t.y. impor-

tuoti, rusai (Igoris Kašnickis ir Grigorijus Kanovičius), ar-
tėjant okupuotosios Lietuvos rašytojų suvažiavimui, siūlo padaryti "drąsų ir pranašų žingsnį": imti leisti Lietuvoje žurnalą... rusų kalba. Pasirodo, kasmet išleidžiami literatūros almanachai (rusų kalba) okupanto nepasotina; "reikia leisti operatyvesnį ir masiškesnį leidinį". Bet čia pat netyčia išsitaria, kad almanacho tiražas krinta. Vadinasi, pabandyti "importuotą — kolonijalinę — prekę" įpiršti kitu keliu? Juoba partijai ir jos trubadūrams nei popierius, nei spaustuvė nieko neatseina.

Minėtieji Kremliaus dvyniai karmo ausimi: "latviai ir baltarusiai (skaityk: gudai! JC.) nuo žodžių jau perejo prie darbų", atseit — leidžia žurnalus rusų kalba. Tas pats "Kazachstane, Armėnijoje, Moldavijoje, Gruzijoje ir kitur" (visur, kur knibžda okupanto karių ir civilių tarnautojų).

Projektuojamasis žurnalas, eis kaip... Lietuvos rašytojų sąjungos organas. Supratot?! Lietuvos popieriaus vogimas vyksta ir įv. kitais keliais. Pasaulio pabalos sumano ką nors "lietuviška", parašo ir... Kauno ar Vilniaus spaustuvės turi atlikti. Jau šia proga vien šimet "pasinaudojo" kažkoks Konst. Vorobjovas, G. Metelskis, tas pat Metelskis ir (jo draugužė) G. Nekrasova, ir t.t. ir t.t.

Visa ši akcija vadinasi didžiai paprastai: "rusų autorių jėgų konsolidacija". Mes tartumėm: ... natūrali okupacijos pasekmė! J. Cicėnas

LIEUVON, apmokėję mūitus ir mokesčius, pasiūsime 40 svarų cukraus už \$21.50; 3½ jardo vilnonės medžiagos eilutei už \$15.00; 30 gramų streptomycino už \$15.50. Reikalaukite spec. kainoraščio: LARAS Export-Import, 2033 W. North Ave., Chicago 47, Ill. BRUNSWICK 8-5033

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŅOSE"

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.

Tel.: PROspect 6-3140

Tvirtyje apdraudos įstaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautuvius, langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus; apdraudžiame namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmeninę atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS

DARBAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provincialią tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Ligi 1958 metų pabaigos iliustruotą trimėnesinį žurnalą DARBĄ galima užsisakyti sena kaina: \$2.00 metams, \$5.00 trejiems metams; studentams \$1.50 metams. Paskiras numeris 75 centai.

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE

Mūsų kainos mažesnės negu kitur!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirs tiek kiek yra reikalinga vienai eilutei arba kelioms.

Didžiausias pasirinkimas visai šeimai, mažiems ir dideliems!

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems pasiūsime tokias medžiagas, kokių jie pageidauja C. O. D.

DIDŽIAUSIAS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS URMO PREKYBOS APYLINKĖJE

• ŠILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS, VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOŽAI • VISOKIŲ RUSIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštadienį nuo 8:30 val. ryto iki 5 v. v.

HENRY S. FRAERMAN

215 WEST JACKSON at WELLS Tel. WEBster 9-4187

• Pardodu, iritaikau • ir Idedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru Jums patarnausiu.

JUOZAS SPATIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6465

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEMlock 4-8037

(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.).
Duoda prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios

VERTIMAI • PILIETYBĖ • LAIŠKAI

PASKOLOS NAMŲ PAGERINIMUI
Kiekviena santaupa sąskaita federaliai apdrausta per FSLIC iki \$10,000.
ROSELAND STANDARD SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
10833 South Michigan
Chicago, Illinois

DAILIAME CRAIG MANOR
Dolton, Illinois

3 miegamųjų, 2½ maudynių, Tri-level namai.
Visiškai užbaigti. \$20,150 iki \$25,500.
SIMPSON HOME Developers, Inc.
Craig Manor, Dolton, Illinois.

CHICAGOS SAVIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS ARZAS
BUČO RZAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Kairio knyga: PIRMA BUDO

NAUJIENO... atima gauti tik ką iš spa... šėjusią Stepono Kairio... LIETŪVA BUDO. 416 d... (8x8½) puslapių, kieti vi... kaina \$5.50

NAUJAS TEPALAS

ir tabletės teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito.

The Star Pharmaceutical kompanijos, Chicago, chemikai išgamino naują tepalą ir tabletes, naują kombinaciją, žinomą kaip AMERFOL RUB ir AMERFOL TABLET, pripažinta labiau efektyvia, malšinant skausmą ir paprastai sukelia reumatizmo artritą.

Ši nauja... kombinacija buvo išra... siams gydyti, patinimu... ir nutirpusių raumė... nuostabi... nuostabi... rezultatai... vaistinėse. 98c. tep... tabletės.

PIRKITE JAV... IUS

2 — NAUJIEN... 8, ILL.
—SATURDAY, ... 1958

Vieni pasiliko, kiti grįžo

Gepidai pasiliko prie Vislos, ir išsikrausčius didžiajai gotų masei, čia išplėtė savo sėdybas. Pavislio kelias pasiliko susisiekimo arterija tarp gotų valstybės prie Juodųjų jūrų su jų pusbroliais, pasilikusiais senosiose sėdybose, ką liudija apšėiai randami graikų - iraniečių importuoti palaikai su žymia graikiška priemaiša.

Apie 3 šimt. vidurį į pietus patraukė ir gepidai, pavydėdami gotams pasisėkimų, kas liudija jų kontaktus su pastaraisiais. Prie Vislos, pasak Jordanes, apsigyveno *Vidivarai*. Pagal Labudą tai buvo maišyti gotai-slavai arba *pabaltiečiai*. Pagal visus turimus šaltinius, ne visi gotai išsikėlė toliau į pietus, o dalis jų ir toliau pasiliko kaip valdantysis sluoksnis čia buviamis valdyti. Apie tai liudija archeologija ir vad. karališkieji kapai.

375 m. prasidėjo hūnų puolimai, kurie sumušė gotų valstybę prie Juodosios jūros. Pulkai gotų, alanų ir jų sąjungininkų pasitraukė į vakarus ir šiaurę, su ginklu rankose prasimušdami per slavų žemes.

Gotų - aisčių giminystė

Gotai, gyvendami per eilę gentkarčių prie Juodosios jūros, glaudžiai santykiaudami su Irano tautomis, išgijo ryškių antropologinių pakitimų, padidindami savo tarpe armenoidų charakteristikas, kas galima buvo spręsti iš rastų 3 šimt. prie Nikolajevo, Dniepro žiotyse, gotų nekropolio palaikų. Tokių pakitimų randama ir gotų palaikuose iš vėlybojo romėnų amžiaus (400-600 m.) prie Vislos, kas rodytų, kad grįžusieji gotai nebebuvo grynarasiai. Faktas, kad slavai juos bus nustumę iš valdančiųjų į valdomųjų luomą.

Apie išeivius gotus ir jų santykius su pasilikusiais Pabaltijyje ir šiaurinėje Europoje randama 8-jo šimt. baladė "Dainiaus kelionės" (Podrōzy Spiewaka), kur apdainuojamos gotų kovos su hūnais. Ypačiai aiškiai tuos santykius nusako gotų karaliaus Teodoriko (Tautariko) Didžiojo laiškas aisčiams iš Romos, randamas Kassiodoro užrašuose, kur karalius dėkoja savo gimnainiams aisčiams už gintaro dovanas, reikšdamas džiaugsmą, kad jo tautiečiai ji atsimena dovanomis ir pažadėdamas palaikyti su jais visokių draugiskumo ryšius.

Apie gotų keliones atgal į šiaurę į savo senąsias sėdybas, po pralaimėjimo prieš hūnus prie Juodosios jūros, galima spręsti, sako Pajewskis, iš girulių, su kuriais gotai palaikė glaudų kontaktą.

Idomus yra užrašas, randamas ant lenkų karaliaus Bo-

leslovo Narsiojo karsto: "Regnum Slavorum, Gothorum sive Polonorum" (slavų, gotų ir lenkų karalystė), kas rodo, kad lenkai pažymėti tik trečiojoje vietoje.

Ką lietuviai sukūrė, tą lenkai iššvaistė

Trijų tautų imperija, kurią sukūrė Jogailaičiai (*Jagelloniai*), nebuvo lenkų darbas, sako Pilewskis toliau. Ji mums atiteko paveldėjimo keliu po lietuvių ekspansijos, o ar mes (lenkai) sugebėjome ją išlaikyti, rodo vėlesnieji istorijos įvykiai, kurių vainikavimas buvo padalinimai, o gal būt, ir per daug lengva rezignacija, atsižadant rytinių

sričių *Rygos sutartimi Rusijos naudai*.

Baigiant Pilewskio santraukos santrauką, tenka pastebėti, kad jis gotus ir Lenkijos valstybės kūrėjus vadina germanais, tačiau jis nė nesigilina į gotų kilmę, antra, pabaijoj pats parodo, kad lenkams imperiją buvo sukūrę ne jie patys, o lietuviai ir kad len-

kai tik sugebėjo tą iš lietuvių paveldėjimą iššvaistyti, perleisdami rusams.

Antrojo daly pateiksime idomesnių istorinių šaltinių apie gotus, kaip ne germanus, o arba tikruosius senovės lietuvių arba giminiausias lietuviams gentį, tokią kaip buvo prūsai. (B.d.) J. Pr.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Skaitykite Linksma Mėnesinį Laikraštį VĖPLA

Karikatūros, šaržai, anekdotai, feljetonai ir įvairus humoras
Metinė prenumerata tik \$1.50.

Adresas: VĖPLA, 854-39th Avenue
Ville Lasalle, Montreal, Q. Canada

SIEGLER Automatic, GAS Forced-air HOME HEATERS**new performance**

The big, furnace volume blower drives 4 TIMES MORE room air through the heart of the fire and out over your floors. You get furnace comfort in every room without costly pipes and registers to install. No more living in one room when the temperature drops. Sieglers is built to heat your entire home!

new economy

Ordinary heaters waste heat on the ceiling and out the chimney. Sieglers, with the patented Inner Heat Tubes, captures this wasted heat and pours it over your floors. If you want the finest in comfort and the lowest fuel bills, be sure the heater you buy has Inner Heat Tubes and a built-in Blower System.

new styling

Sieglers Gas Home Heaters are finished in genuine porcelain for a lifetime of beauty. Choose from rich leathertone, golden suntan or snowy white. There's a model just right for your home with either Pyrex glass or golden metal front.

see it now

OGDEN STOKER SALES and SERVICE CO.

1314 WEST GRAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

ALL PHONES SEELEY 3-7112

Jaunatvės beieškant

Žmogus, per tūkstančius metų begyvendamas šioje žemėje, daug ko naujo išrado ir daug ko naujo išmoko. Bet prie vieno dalyko jis niekaip negali priprasti, būtent prie mirties. Įvairios religijos perša amžiną gyvenimą po mirties. Vaizduoja visokiausias pomirtinio gyvenimo prabangas. Bet tai žmogaus nevilioja: jis negali savęs priversti su džiaugsmu mirtį pasitikti...

Pasenęs žmogus

Aš matau žmogų tiek silpną, kiek yra silpnas vos užgimęs kūdikis.

Kurgi dingo jo stiprumas?

Aš matau žmogų, kurio galvojimas šlubuoja.

Kurgi dingo jo gudrumas?

Aš matau žmogų, kuris nebevaldo tinkamai nei kojų, nei rankų.

Kurgi dingo jo vikrumas?

Žmogus buvo stiprus, kaip dramblys, bet metai nusilpnino jo kūną. Jo galva paseno, jo judrumas dingo. Dienos, kurios slenka, kaip Nemuno upės bangos, pakirto jo kūno ir dvasios jėgas, sunaikino jo sveikatą. Ir veltui jis, kaip mažas vaikas, eina ten, kur kiti veda.

Tokia yra senatvės galybė: ji nugali net tą, kurio niekas nugalėti nepajėgia. Jei tokį žmogų senatvė padaro silpną, tai kas būsiu aš, kai pasensiu? Ką gero aš gausiu, jei net viso pasaulio vergus nugalėsiu, bet ne nugalėsiu senatvės, kuri plaukus baltina, pakerta žmogaus jėgas ir paverčia jį silpnu neišmanėliu, kokis yra mažas vaikas...

Kol aš gyvenau, kaip visi žmonės gyvena, kol mano širdis troško, aš buvau laimingas ir mano gyvenimas buvo rami Aušros žvaigždė tarp kitų tūkstančių žvaigždžių. Bet kai pamėginau amžiną jaunatvę surasti ir niekad nemirti (to ir galinčiausia žmogui neleista norėti), nusiminimas susuko sau lizdą mano širdyje ir sielvartas apsigyveno mano sieloje...

Kas aš esu, kad išdrįsau amžinos jaunatvės, amžino gyvenimo panorėti?

Esu menka dulkėlė, dangaus atmata ir žemės mėšlas!...

★

Taip beieškodamas amžinos jaunatvės, žmogus sutiko jauną, grakščią moteriškę.

— Tavo kūnas, žmogau, — prabilo moteriškė, — poilsio reikalauja. Užeik į mano namus.

Aš nuplausiu kūną, kvepalais jį ištepsiu. Ras tavo lūpos ir širdis ramybę, kuri patenkins tavo sielą. Užeik, žmogau...

O kai žmogus užėjo į jos namus, ji pasodino jį, nuprausė jo kūną, ištepė brangiaisiais kvepalais, pastatė prieš jį saldžiausius vaisius ir gardžiausius vynus, o pati gražiausiais drabužiais pasipuošusi šoko patraukliausius šokius, kokius tik bajoros moka šokti, audrindamos vyro jausmus ir kviesdamos jo kūną laimės prabangon. Bet žmogaus veidas nenušvito: jis buvo liūdnas ir niūrus, kaip ūkanota diena, kaip šalnos pakirstas žiedas.

Ir klausė jį moteriškė:

— Žmogau, kokios sunkios mintys niaukia tavo veidą? Ko liūdi tavo širdis? Ar nemaloniai kvepia mano kvepalai, ar vaisiai mano negardūs, ar tavo lūpoms nesaldūs mano vynas? Ar gal mano kūnas tau negrąžtų, mano šokiai tau nepatinka, ar akys mano negilios, negražios ir nelinksmia tavo širdies? Pasakyk man atvirai, žmogau. Aš pasikviesiu savo darugę, ir telinksmina tave toji, kuri bus tau maloniausia...

— Miklus ir grakštus tavo jaunas kūnas. Jis kaip lelijos žiedas, kaip laukinė gėlė, kaip saldžiausias medus, ir aistrų gimdo... Bet ar pagalvojai apie tai, kad praslinks metai ir sudribs tavo vikrusis kūnas, nuvys tavo skaistasis veidas, kuris dabar džiugina mano akis. Praras miklumą tavo kojos, o akys tavo įdubės ir bus kaip apsiniaukusi diena. Ar pagalvojai, kad ateis sunki senatvė...

Ir atsisėdo ant jo kelių grakšti bajadera, abiem rankom apkabino jo kaklą ir, visu savo karštu kūnu prie jo prisiglaudusi, jam atsakė:

— Ką aš paisau, žmogau, kas bus rytoj. Kol dar jauna, aš ieškau laimės, ir mano kūnas trokšta tavo glamonėjimų, kaip įkaitusi žemė rytmetinės rasos, ir mano lūpos geidžia tavo lūpų. Aš laiminga, žmogau, kad šiandien esu jauna ir gyvenu, kad galiu imti tai, ką jis turi geriausio. Maža bitutė, žmogau,

nutupia ant pražudysios gėlės žiedo ir čiulpia saldumą, negalvodama, nesielvartaudama, kad kažkur yra kitas žiedas, kurio sultys saldesnės ir kvapesnės. O kai iščiulpia iš žiedo visas sultis, tai ramiai pasikelia ir linksmai skrenda toliau... naujų gėlių, naujų žiedų ieškoti. Taip ir aš. Mano gyvenimas — tai žalių lankos, kvepiantis žiedelis: kai aš iščiulpsiu iš jo sultis, linksma, be sielvarto, apleisiu jį, žinodama, kad nebeliko ten daugiau nieko, ir aš viską paėmiau iš jo, kas buvo mano, ką tik paimti galėjau. Žmogau, štai tave laukia jaunas kūnas! Kaip saldžiai kvepia... Saldžiau, negu praskleista pievų gėlė. Paklausk, kaip tvaksi mano širdis! Palytėk mane ir tu pajusi, kaip verda mano karštas kraujas. Aš laukiu tavo glamonėjimų, tavo saldžių bučių. Sakyk, žmogau, ar esi kur matęs gražesnę kūną... Ar esi sutikęs kur kitą moteriškę, kuriai tu būtu meilė tiek trokštamas, kaip man?

— Niekur nesu matęs tokio kūno, kaip tavo. Geidžiu jo, kaip saldžiausios laimės. Tu man maloni, kaip miegas nuvargusiam...

Apkabinusi jo kaklą ir karštai jį bučiuodama, kalbėjo grakšti moteriškė bajadera:

— Imk jį, žmogau, kaip savo nuosavybę ir gerk laimės sultis, kiek tik trokšta tavo širdis!

Ir paėmė ją žmogus. Dieną ir naktį sekdėjo jis jos prabangoje... Ir buvo jie linksmi, kaip dangaus dievai, švento vyro prisigėrę.

Užmiršo žmogus savo sunkius ir skaudžius pergyvenimus; užmiršo, kad yra stipri jaunatvė, po kurios seka silpna senatvė; užmiršo, kad yra audra ir pavasario dienos, kad yra tylus ūkanotas ruduo, kad yra žmonės... Čia įsai surado, ko taip ilgai ieškojo: ir verdančius jausmus, ir siaučiančią audrą, ir laimę, ir malonią ramybę... Sužinojo žmogus, jog mažai reikia, kad jis būtų laimingas... Ir kai kelio į amžiną jaunatvę nesurado, tai suprato žmogus, kad rami, išminties kupina senatvė gali būti tiek graži, kiek ir

pilna jėgų jaunatvė. Ir žmogus pamilo senatvę ir jos daugiau nebijojo.

Pagal Krėvės "Rytų pasakos" parašė Stulgiskis

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaisius, akordeonus, siuvas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

A M E R L I T
SUPPLIES CO.

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ar Sovietų Sąjungos dalis

YRA 100%
APDRAUSTI

Siųsdami savo paketus, būkite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudos įrodymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiujame savo mandagiu, asmeniui, atidžiu ir greitu patarnavimu.

Gautus p a š t u siuntinius mes pakvituojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kurį mūsų skyrių ir pareikalaukite Vedėjo parodyti jums paliudytą kopiją apdraudos poliso nuorašą nuo DŪRŲ IKI DŪRŲ. Reikalaukite mūsų puikių katalogų.

GLOBE PARCEL
SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764

263 Market Street
Newark 2, N. J.
Telef.: MARket 3-1968

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmoo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & E. 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER, NEW YORK
Tel.: BAKER 5-5923

346 — 3rd Avenue
PITTSBURGH 22, PA.
Tel.: GRant 1-3712

Reikalaukite telefonu arba raštu mūsų paskutinių informacijų knygtę.

"NAUJIENOS" PRANEŠA
TEISINGAS ŽINIAS

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 4, 1958

MES NESAME PATENKINTI IKI JŪS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų įstaiga Newark bus atidara ir sekma. nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuojau neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, auksų ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų poreikiais. Ateikite į:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INGersol 7-6465, INGersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 valandos,
sekmadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452
(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

11601 Jos Campau Ave.
DETROIT 12, MICH.
TOWnsend 8-0298

121 S. Vermont St.
LOS ANGELES, CAL.
DUNkirk 5-6550

N. Y. įstaiga atidaryta kasdien 9—6, šeštad. ir sekma. 9—4.
832 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.
WALnut 3-1747

651 Albany Avenue
HARTFORD, CONN.
CHapel 7-5164

1241 N. Ashland Ave.
CHICAGO 22, ILL.
HUMboldt 6-2818

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI Į
LIETUVĄ

10 Rublių už \$1 —
Mokestis \$5 — iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PARUPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey

Leista Bankų Dept.
ir apdrausta.

Nepaprastas gamtos reiškinys Lietuvoje

Lietuvos laikraščiai praneša, kad iš rugsėjo 4 d. į 5 d. Lietuvos padangė pasipuošė neįprasta pašvaiste. Nors ir ankščiau panašių pasvasčių būta, bet ši išsiskyrė iš kitų savo vaiskumu ir formos įvairumu. Pirmieji pašvaistės požymiai pasirodė vidunaktį. Iš vakarų į rytus padangėje išsiriė lankas. Jo būta rausvo, paskui pasirodė raudoni stulpai šiaurės vakarų pusėje. Po šio aukštybės atsirado žalsvos spalvos užuolaida. Gerą pusvalandį pašvaistė išsilaike vis ryškėdama savo spalvingumu. Ji tolydžio iš šiaurės vakarų slinko į šiaurės rytus. Gal valandai praslinkus, pašvaistė pradėjo silpnėti ir dingo žalsvos spalvos uždangoje. Apie antrą valandą nakties pašvaistė visai pranyko.

Tą pašvaistę sukėlė žemės atmosferon įsiveržusios saulėje įelektrintos dalelės.

Rugsėjo 1 d. Vilniaus universiteto observatorijoje stebėtojai pamatė saulės disko centrinėje dalyje daug dėmių.

Iš tos saulės srities, spėjama, buvo išmestos tos įelektrintos dalelės, vėliau patekusios žemės atmosferon. Jų toji kelionė truko keturias dienas iki pašvaistės Lietuvos padangėje pasirodė.

Šiais metais Lietuvoje būta ir ankščiau panašių pašvaistė, bet jos nebuvo tokios ryškios, nė aiškiai pastebimos, kokios būta rugsėjo 4-5 nakties metu. Spėjama, kad šiais metais saulė rodo savo didelį aktyvumą. Iš čia kyla visur vienodas noras dar vieneriems metams pratęsti tarptautinius geofizinius darbus.

Seniau, o gal ir dabar, Lietuvoje panašūs gamtos reiškiniai buvo sijami su galimomis visokeriopomis nelaimėmis, kaip štai karu, badu ar kokiomis nors neįprastomis visuotinėmis ligomis, kurios pareikalauja daug aukų.

O ir neprietaringi, išmaną žmonės, saulės nuolatos kas kelinti metai pasikartojanti aktingumą sija su galimais žemėje didesniais įvykiais. Tarp saulės aktingumo ir tarp tautų, valstybių stipresnio, veržlesnio politinio ir kitose srityse veikimo ieškoma sutapimo. Yra linkusių teigti, kad saulės aktingumas išsaukia ir žmonių tarpe didesni aktingumą. Iš čia kyla visokie tarpvalstybiniai nesutikimai, kaip kada karus sukeliantieji.

Jei pasižvalgyti po šių metų buvusius ir dabar turimus politinius įvykius, tai tarp kaip kurių valstybių ta įtampa atrodė lyg atsakingieji politikoje ir karvedyboje visą laiką pridėję nykštį laiko prie pistoleto gaiduko. O kaip kada ir kaip kur pasigirsta ne pistoleto šūviai, bet pradeda veikti net didžiojo kalibro patrankos. O kas žino, gal tos didžiosios įtampos tarp valstybių esama ne vien tik Chruščiovo - Nasserio kaltės, bet pati didžioji kaltininkė — saulė. Sakytum ji virto tikra Stalino "saule".

O šie metai yra tie metai, kai saulė turi daug visokeriopų dėmių ir, kartais nuo karto, astronomai pastebi ten įsiveržimus. Ir visada tie įsiveržimai vienaip ar kitaip čia, žemėje, pasireiškia, bent taip suvelia erdvės bangas, kad kliūdo radijo priimtuvams veikti.

O štai Lietuvoje net pasirodė retai kada matyta didžiulė nakties pašvaistė ir tai rudeniop, kada šiaurės ašigalio pavasarinė pašvaistė jau yra nustojusi veikti. Kaip kada ir ta šiaurės ašigalio pašvaistė pavasario metu Lietuvos naktis bent praskaidrina.

Niekam nekylo abejonės, kad šių metų rugsėjo mėn. pradžioje Lietuvoje buvusi

pašvaistė yra saulės įsiveržusių įelektrintų dalelių sukelta. — V.

TEXAS HOT TAMALES SHOP

We Sell Wholesale
Sport Peppers
Relish - Hot Dogs - Mustard
and Hot Tamales
220 W. Chicago DE 7-6564

Skaitykite "N-nas"

SPECIALUS SKELBIMAS

Mūsų klientų, gyvenančių Pittsburgho apylinkėje, patogumui mes atidarėme OFICIALŲ skyriaus ofisą.

346 — 3rd Avenue
PITTSBURGH 22, PA.

Telefonas: GRANT 1-3712

Dabar nereikės gabenti siuntinių į mūsų pagrindinį ofisą Filadelfijoje. Dabar Pittsburgho ir apylinkių gyventojai galės siųsti savo dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR kraštus.

BETARPIŠKAI PER FIRMA, OFICIALIAI
INTURISTO MASKVOJE ĮGALIOTA

Jūs galėsite dabar pasinaudoti mūsų

DOVANŲ SIUNTINIŲ Į VISAS SSSR DALIS

siuntimo biznio 25 metų patyrimu. Maitas apmokamas iš anksto, visiškai apdraudimas, prityrę tarnautojai. Siuntimas vykdomas tuojau. Pakvitavimų gavimas garantuojamas.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

346 — 3rd Avenue
PITTSBURGH 22, PA.

Telephone GRANT 1-3712

Specialūs siuntiniai į Lietuvą ir SSSR dalis

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Gaunate gavėjo kvitą.

20 svarų cukraus \$13.12
20 svarų kiaulinių taukų \$22.98
20 svarų ryžių \$14.90

SIUNTINYS H \$28.40

5 svarai kumpio be kaulų
5 svarai sviesto
5 svarai grynų taukų
5 svarai cukraus.

SPECIALIAI MOTERIMS \$76.20

3½ jardo 100% vilnonės medžiagos apsiaustui.
3 jardai 100% vilnonės medžiagos moteriškai eilutei.
6 jardai Rayon pamušalų.
3 jardai 100% vilnonės medžiagos suknelei.
8 jardai Rayon suknelėms ir bliuskutėms.
8 jardai bovelninės medžiagos vasaros suknelėms ir bliuskutėms.

SPECIALIAI VYRAMS \$82.90

3½ jardo 100% vilnonė medžiaga vyriškai apsiaustui.
3½ jardo 100% vilnonė medžiaga vyriškai eilutei.
6 jardai Rayon pritaikyti pamušalams.
10 jardu Nylon medžiagos marškiniams.
10 jardu bovelninė Oxford medžiaga marškiniams.

Prašykite kainoraščio.

Mes taip pat skubiai persiunčiame Jūsų pačių supakuotus siuntinius, jie pilnai apdrausti.

GRAMERCY

118 East 28th Street
New York 16, N. Y.

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE!

Jau laikas pasiųsti Jūsų atneštus ar paštu mums prisiųstus KALĖDINIUS SIUNTINIUS. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugeliui žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moteriškų ir vyriškų baltinių, skarelių, megztukų, deimantinių rėztukų, plaukams kirpti mašinėlių, odos ir labiausiai SSSR pageidaujamų prekių žemiausiomis kainomis.

Galite ir užsakyti iš katalogų angliškas medžiagas, avalynę, vaistus, akordeonus, siuvas masinas, maistą ir t. t. Pav: 3¼ jardo mėlyna lygi ar dryža vilna vyr. siutui, 3 yd, mėlyna ar tamsiai pilka vilna vyr. paltui ir skustuvas "Solingen" \$52.50
3 y. mėlyna ar pilka vilna moter. paltui, 4 y. mėlynas su taškais ar kvadratais rayon suknelei, vilnonis megztinis, 3 rayon kojines, 2 rayon apatiniai ir 2 kelnaitės \$48.00
Sujungus abu siuntinius į vieną, pridėdame 14 kara. parker \$100.00
30 svarų cukraus \$16.00
18 svarų kiaulės taukų, 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv. monų kruopų ir 2 sv. ryžių \$28.50

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA.
Tel.: CRawford 7-2126

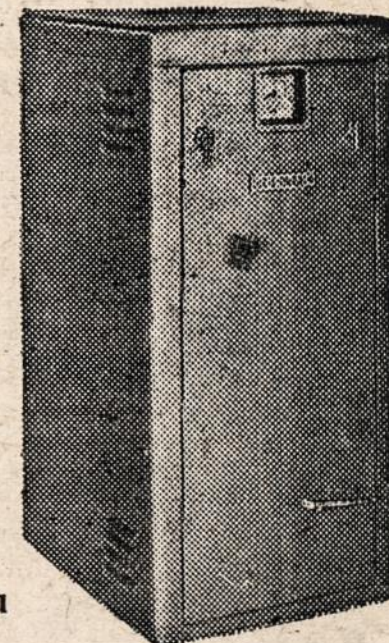

GET RID
OF THIS
NOW!

Senas boileris Jums
brangiai kainuoja,
nes sunaudoja ne-
paprastai daug kuro.

PAKEISKITE JĮ VERTINGU
WEIL-McLAIN
"EKSTRA GERU" GESO BOILERIU

Nėra nieko geresnio už geso boilerį, kuris šaltomis žiemos dienomis suteikia reikalingą šilumą. Niekas negali atstoti Weil McLain geso šildytuvo, lieto iš specialios geležies. Šis šildytuvus turi daugelį savybių, darančių jį daug ekonomiškiau ir veikiau žymiai geriau negu kiti. Jis yra American Gas Association patvirtintas. Nesvarbu koks yra Jūsų namas ar butas, mes turime Jums tinkamą Weil-McLain geso šildytuvą. Teiraukitės informaciją šiandien, kad Jums būtų parankiau ir pigiau.

TELEFONUOKITE
ŠIANDIEN
dėl kainų. Tatai nieku
Jus neįpareigos

Pasinaudokite šiandien... Geromis sąlygomis

GRECO HEATING CO.

5141 W. DIVERSEY AVE.

BE 7-2449

ME 7-6685

OSCAR WILDE

INFANTĖS GIMIMO DIENA

Tai buvo Infantės gimimo diena. Jai sukako lygiai dvilika metų, ir saulė skaisčiai švietė dvaro soduose.

Nors ji buvo tikra Princesė, ir beto Ispanų sosto įpėdinė, tačiau jos gimimo diena būdavo tik viena per ištisus metus, kaip ir vaikų vargšų, ir todėl, aišku, visam kraštui buvo didžiai svarbu, kad tą dieną būtų graži giedra. Ir iš tiesų ore buvo puiku. Aukštos dryžuotos Tulpės stovėjo, ištysusiais stiebais, kaip ilgos kareivių eilės, ir šaukiamai žvelgė per aikštelę į rožes ir sakė joms:

— Žiūrėkit, dabar mes lygiai gražios jums.

Skraidė skaisčiai raudonos peteliškės su aukso dulkėmis ant sparnelių, paeiliui aplankydamos visas gėles; maži driežai šliaužė iš sienos plyšių ir šildėsi, nejudėdami, saulės atokaitoje; granatai skeldėjo nuo kaitros, atskleisdami savo raudonas, krauju paplūdusias širdis.

Net išblyškusios geltonos citrinos, taip gausiai pakabusios nuo pusiau sutrunijusių krotelių ir niaurių arkadų, tarytum skaistesnės tapo nuostabiai skaisčioje saulės šviesoje, o magnolijos išskleidė savo apvalius didelius žiedus, pildydamos orą saldžiais ir tirštais kvapais.

Mažoji Princesė vaikštinėjo su savo draugėmis po pakopą, žaidė su jomis aplink akmenis vazas ir senovinius, apkerpėjusius statulus. Paprastomis dienomis jai buvo leidžiama žaisti tikiai su lygios kilmės ir vardo vaikais, ir todėl jai tekdavo visada vienai žaisti; bet gimimo diena buvo ypatinga, išskirtina diena, ir Karalius leido Infantei pasikviesti jaunosius savo bičiulius pažaisiti ir pasilinksinti drauge. Ir buvo kaž kokios didingos gražnos tuose lieknučiuose ir trapiuose ispanų vaikuose, bėgiojančiuose negirdimais žingsniais: berniukai skrybėlėmis su didžiulėmis plunksnomis ir trumputėmis plačiomis skraistėmis apsida- rė, mergaitės sunkiais aukso

audimo apdais su ilgais šleifais, kuriuos patūrėdavo ranka, užsidengdamos nuo saulės didelėmis vėduklėmis juodojo sidabro. Bet iš jų visų gracingiausia buvo Infantė, ir gražiausia apsidariusi tų laikų gerokai varžančia mada. Jos drabužis buvo pilko atlaso, su išsiūtu sunkiu sidabro raštu sijono apvade ir pūstinuose rankovių bufuose, o standžiai sutrauktas korsažas visas buvo išsiūtas smulkiais žemčiūgais. Pro apdarus, jai einant, išsikišdavo mažutytės kurpelės su puikiais rausvais kaspinais. Jos didelė šydo vėduoklė buvo taip jau rausva, išsiūta žemčiūgais, o jos plaukuose, tarytum balkšvo aukso vainikėlyje ant jos išblyškusio veidelio, grožėjosi dyvina balta rožė.

Iš rūmų lango juos stebėjo liūdnas, paniures Karalius. Jam už pečių stovėjo jo brolis, Donas Pedro Arragonietis, kurio jis nekenė, o šalimais sėdėjo jo dvasininkas, Didysis Granados Inkvizitorius. Karalius buvo net liūdnas, negu paprastai, nes, veizdėdamas kaip vaikiškai rimtai atskinėja Infantę ją sveikintiems dvariškiams, arba, prisidengusi vėduokle, juokiasi iš rūsčios Albukverko hercogienės, nuolatinės savo palydovės, mąstė jis apie jauną Karalienę, jos motiną, kuri dar visai nesenai — jam, bent, taip rodėsi — atvažiavo iš linksmo Prancūzijos krašto ir nuvyto apsupta niaurios Ispanų dvaro puikybės, mirė lygiai po pusės metų gimus Infantei ir nesulaukė antro pavasario, kai sode vėl pražydo migdolų medžiai, ir kitų metų rudeny neberaškė vaisių nuo seno datulių medžio, kerojančio vidury kiemo, dabar tankios žolės prižėlusio. Ir taip didžiai mylėjo ją Karalius, kad jis neleido nė kapams paveržti jam numylėtąją. Jis liepė pabalzamuoti ją gydytojui maurui, kurį, kaip eina gandas, jau buvo miriop nu- teisusi šventoji inkvizicija, kaltindama jį eretiku ir įtar- dama magu — ir kuriam, už

ją nuopelną, buvo dovanota na!" Ir kartais, pamiršęs eti- gyvybę. Mirusios kūnas ir ketą, kuris Ispanuose kiek- dabar guli ant kilimais paties- viena žingsni, kiekvieną jude- tų morų, juodoje marmuro- sį nusako, ir net Karaliaus- skausmui nustato ribas, be- koplytėlėje, pačiuose rūmuose- protiškos kančios šuimtas- — toks jau, kokį įnešė ji čion- griebia balkšvas rankas, bran- vienuoliai tą vėjuotą kovo mė- gių žiedų primaustytas, ir nesio dieną, beveik prieš dvy- bando išbudinti aistriais savo- lika metų. Ir kartą į mėnesį- pabučiavimais šaltą, nudažytą- Karalius, susisupęs juoda- veidą. skraiste ir su paslaptu švytu- Šiandie rodos jam, kad jis- riu rankoje, įeina į koplytėlę,- vėl mato ją, mato tokią, kokią- puola ant kelių prieš morus- (Tęsinys 7-tam psl.) ir šaukia: "Mi reina! Mi rei-

Union 6-9206

7643 HARDING AVENUE

MIAMI BEACH 41, FLORIDA

BLOKAS NUO PAJURIO

Sophie ir Bernice Welicka

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra lai-
kas tinkamai
įrengti savo
namą vasarai
ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALES MONAL

SKOLINK IŠ STANDARD UŽ ZEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPLYK PAS STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

DARO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4
val. po pietų. Kervirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Tretiadieniais visai neatidaroma.

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—SATURDAY, OCTOBER 4, 1958

\$500 iki \$1,500 nuolaidos naujiems 1958 m. automobiliams

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

Daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.
Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

U WILL LIKE US
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
SALES and SERVICE

4030 Archer Avenue

Chicago, Illinois

Lietuvių didžiausia ir patikimiausia automobilių prekyba.

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

matė pirmą sykį, Fauntenebleau pilyje, kada jam buvo tik penkiolika metų, o jai gal dar mažiau. Tą pačią dieną juos formaliai sužadavo Papos Nuncijus, Karaliaus ir viso Dvaro akivaizdoje, ir karaliai grįžo Eskurialan išsiveždamas lengvą garbinėlį šviesių auksinių plaukų ir atminimą palytėjimo vaikiškų lūpyčių, kurios, bučiuodamos, palietė jo ranką, sėdant jam į karietą. O paskum juos skubiai sutuokė Burgos'e, mažame miestelyje, dviejų valstybių pasienyje; dar paskiau jis iškilmingai įvažiavo į Madridą, kam atminti buvo paprastos iškilmingos mišios La Atocha bažnyčioje, ir nepaprastai iškilmingas auto-da-fe, kurio dėlei perduota buvo svietiskai valdžiai sudėginti ligi trijų šimtų eretikų, jų tarpe daug anglų.

Aišku, jis ją mylėjo beprotiškai, mylėjo, kaip tūli šnekėjo, savo šalies nelaimei, tuo metu kariavusiai su Anglija, už Naujojo Pasaulio imperijos valdžią. Jis beveik nė minutėlei neleido jos nuo savęs; del jos jis pamiršdavo, arba bent rodėsi, kad pamiršta, visus svarbius valstybės reikalus ir, baisiai apakintas aistros, nematė, kad iškilmingos pramogos, kuriomis jis stengėsi jai įtikti, tik didino keistą ligą, paėdusią jos sveikatą. Jai mirus, jis kuriam laikui lyg proto neteko. Būtų net pasišalinęs, be abejo, į didįjį Trappistų vienuolyną Granadoje, kuriame jau iš seno jis buvo garbės Prioru, jei nebūtų bijojęs palikti mažąją Infantę globai savo brolio, igudusio net Ispanijoje pragarsėti savo nuožmumu ir daugelio žmonių įtariamo, kad tai jis buvęs Karalienės mirties kaltininkas, nes būk dovanojęs jai porą nunuodytų pirštinaičių, atsilankius karaliaus šeimai pas jį, Arragonijoje. Net išėjus rakui valstybės gedulo, kuris buvo apskelbtas trijų metų tarpui karaliaus įsakymų visose Ispanų karūnos žemėse, Karalius neleido savo ministeriams nė užsiminti apie naujas vedybas; o kada pats Imperatorius pasiuntė į jį pirštinius, siūlydamas jam per pačią savo dukterėčią, gražiąją Bohemijos Ercherco-gaitę, jis paprašė pasiuntinių perduoti savo valdovui, kad jis jau susituokė su Ilgesiu ir, nors ta nuotaka bevaisė, tačiau jis vis dėlto stato ją aukščiau už Gražną. Tas atsakymas kaštavo Ispanų karūnai lobingų Olandų provincijų, kurios veikiai po to, Imperatoriaus sukurstytos, sukilo prieš Ispaniją, vadovaujamos kelių fanatikų, priklausiusių Reformų Bažnyčiai.

Visas jo šeimos gyvenimas, su audringais ugniniais džiaugsmiais ir baisia kančia, jai staiga mirus, lyg grįžo ir praėjo dabar prieš jį, bestebint jam pro langą Infantę, kuri linksminosi ant pakopos. Joje apsireiškė visos jos moti-

nos gyvumas, ta pati savavališka manera švysteli galvele, tas pat išdidus gražiųjų lūpų vingis, ta pati nuostabi šypsena, — vra! sourire de France — kai ji protarpiais žvelgdavo į langą arba ištiesdavo mažytę savo rankelę kokiām prakilniam ispanui pabučiuoti. Bet skambus vaiko juokas nemalonius buvo jo ausiai, o negailinga skaisči saulė tarytum tytojosi iš jo skausmo, ir gra-su ryto oras buvo pilnas, arba, gali būti, tai jam tik vadenos, sunkių aptiekos mišinių kvapų, vartojamų balzamuojant. Karalius užsidengė rankomis veidą, ir, Infantei vėl pakėlus akis į langą, užuolaidos buvo jau nuleistos ir (Tęsa 8-tam psl.)

GERA NAUJIENA VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS LIETUVIAMS. ATVYKITE IR SUSIPAŽINKITE.

Taupykite ir pelnykite aukščiausius dividendus Federalinės valdžios apdraustose taupymo ir skolinimo bendrovėse. Už pinigus, idėtus prieš mėnesio 15 d., dividendai mokami nuo mėnesio 1 dienos.

Visos taupymo sąskaitos Federalinės valdžios apdraustos iki \$10,000 F. S. L. I. C. įstaigoje.

Visais nuosavybės ir paskolų klausimais tučtuojau duoda patarimų mūsų prityrę gabūs tarnautojai.

AVONDALE SAVINGS & LOAN ASS'N.

2965 MILWAUKEE AVE.,

CHICAGO, ILLINOIS

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. RADIATORIAI, GENERATORIAI IR VISA ELEKTROS SISTEMA.

Pas mane pirkti duslintuvai įdedami veltui

Darbas atliekamas patyrusių mechanikų

Įsmetimo vamzdžiai įdedami veltui, jei perkamas duslintuvas.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

Dirbtuvė atidaryta nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak. Sekmad. uždaryta.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

KAMBARYS 1043

Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6245 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.

4559 SOUTH PAULINA STREET

CHICAGO, ILLINOIS

YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

CHICAGO 32, ILLINOIS

LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT

CICERO 50, ILLINOIS

TOwnhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

HAymarket 1-2028

Mes kviečiame atsilankyti visus mūsų draugus lietuvius.

Visų rūšių vaistai.

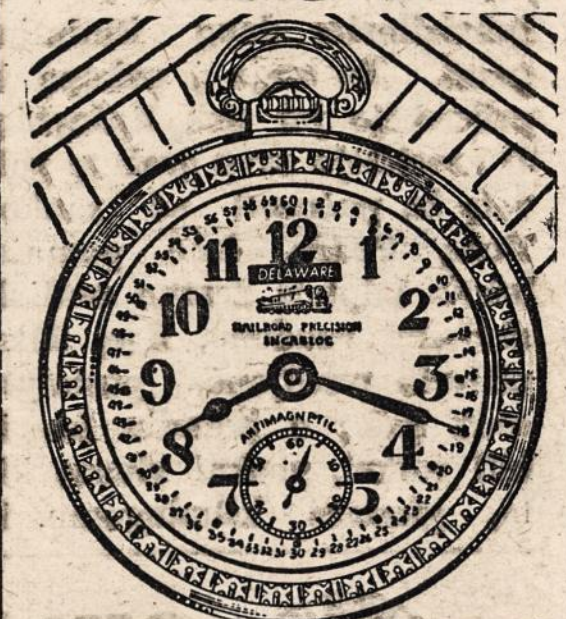
Rūpestingas, atsakingas ir mandagus patarnavimas.

GEORGE EISELE PHARMACIST

176 West Adams St.

500 RANKINIŲ LAIKRODĖLIŲ

ir didelis deimantinių žiedų pasirinkimas. Sutaupysite trečdali ir daugiau!

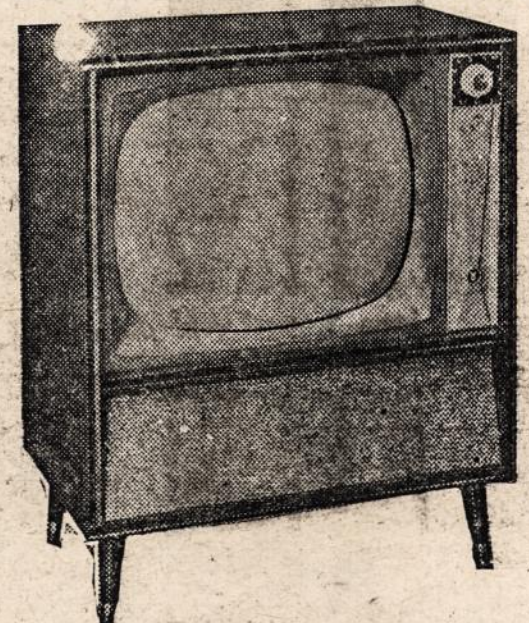

Mail & Phone Orders Filled WHILE SUPPLY LASTS!

Už paprastas kainas

Benrus, Bulowa, Elgin, Longines.

Kišeniniai laikrodėliai, vertės \$3.95 už \$1.98
Rankiniai laikrodėliai vertės \$12.00 už \$5.95
Rankiniai laikrodėliai 17 akmenų už \$11.95
Gražiausi vertės \$39.50 už \$19.95
14 karatų aukso laikrodėliai po \$29.95
21 akmenėlio laikrodėliai vertės \$59.00 už \$29.95
25 akmenėlių laikrodėliai vertės \$99.50 už \$49.50
72 šmotų Rogers Silver set už \$29.95
72 šmotų Stainless Silver setas \$14.95

1959 metų Televizijos setai: RCA Victor, spalvota, Philco, Zenith, Admiral ir kitų už mažiausias kainas Chicagoje. Iki \$100.00 nuolaidos už jūsų seną televiziją.

1959 metų grindų (console) HI. FI. fonografas, Radio, A. M. ir F. M. vertės \$300.00 už \$165.00
Lengvi daliniai išmokėjimai

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted St.

Dėl patalynės televizijos telefonuokite Central 5-7237.

Budriko nauja radio programa sekmdienį 2:30 iki 3 val. po pietų. Ketvirtadienį nuo 6 iki 6:30 val. vak. iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Budriko krautu atdara sekmdieniais nuo 12 val. vak. iki 5 val. po pietu. Pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9:30 val. vakaro.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 4, 1958

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

Karalius pasišalino į savo mės.

Infantė nepatenkinta susiraukė ir pečius patraukė, — galėtų gi jis pabūti drauge su ja jos gimimo dieną. Labai ten reikia rūpintis tais kvailais valstybės reikalais! Arba, gali būt, nuėjo jis į tą nejaukią koplytėlę, kur visada dega žvakės ir kur jai eiti draudžiama. Kaip tai neišmintinga iš jo pusės, — juk saulė tokia skaisti ir visiems taip linksma! Ir šit dabar jis nerėgės jaučių kovos — ne tikrosios, bet taip sau, juokų — į kurią jau šaukia rago balsas, nematys taip jau mario-nečių teatro ir kitu nuostabių pramogų. Jos dėdė ir Didysis Inkvizitorius daug išmintingesni. Jie atėjo į pakopą ir prišnekėjo jai tiek lipšnybių. Ji krestelėjo savo gražutę galvelę ir, paėmusi už rankos Doną Pedro, ėmė pamažu leistis laiptais žemyn antlink skaisčiai raudono, ilgo, šilku užtiesto paviljono, pastatyto sodo gale; o įkandin jos ir kiti vaikai, paskui vienas kitą, giminės kilmingumu, ir

tie, kurių buvo ilgiausios pavardės, žygiavo pirmi.

Infantės pasitikti išėjo procesija išymiausių šeimų berniukų, apsidariusių fantastiniais torreadorų apdais, ir jaunas Grafas Tierra Nueva, istabiai gražus berniukas, metų gal keturiolikos, nulenkęs galvą su visa gracija gimusio hidalgo ir granda Ispanijos, iškilmingai privedė ją prie nedidelio auksuoto krėslo, pagražinto dramblio kaulu, pastatyto kiek aukščiau ties arena. Vaikai susispietė aplink ją, tarpusavy šnibždėdamies ir vėsindamiesi didelėmis vėduoklėmis, o Donas Pedro ir Didysis Inkvizitorius, juokaudamies, sustojo prie durų. Net hercogienė, Camerera Mayor, kaip ją praminė, — liesa, rūstaus veido moteriškė su geltonomis paraištemis, rodės ne tokia pikta, kaip paprastai, ir kas panašu į šaltą šypseną klaidžiojo jos raukšlėtu veidu ir kraipė plonas bekraujas lūpas.

Tat, iš tiesų, buvo nuostabi jaučių kova — ir nelyginamai gražesnė, Infantės nuomone, už tikrąją, tą, kurios pažūrėti buvo ją nuvežę į Seviliją, be-

viešint pas jos tėvą Parmos herzogui. Tūli berniukai jojo raiti ant lazdelių-žirgų, prabangiomis sėdynėmis apdeng-tų ir švyščiojo ilgomis ietimis su linksmais skaisčių kaspinių pluošteliais; kiti pėkšti šokinėjo prieš jautį, erzindami jį savo raudonomis skraistėmis ir lengvai užšokdavo ant pertvaros, jaučiui juos puolus; o jautis, jis buvo visai kaip tik-ras, nors padarytas iš žilvičio pinties oda aptrauktos, ir kartkartėmis atkakliai lakstė išilgai arenos ant paskutinių kojų, kas, žinoma, negalėtų ateiti į galvą gyvam jaučiui. Kova buvo puikiausia, ir vaikai taip įsikarščiavo, kad pašoko ant suolų, ėmė mosuoti nerinių nosiniukais ir šaukė: "Bravo toro! Bravo toro!" — visai, kaip suaugę. Pagaliau,

po ilgos kovos, kurios metu daug arklių — žaislelių — buvo subadyta jaučio ragais, o jų jojikai išmesti iš balno, jaunas grafas Tierra Nueva privertė jautį atsiklaupiti ir, gavęs iš Infantės leidimą suteikti jam coup de grace, išmeigė savo medinį kardą į gyvulio sprandą su tokia jėga, kad galva atšoko, ir pasirodė šypsantis veidelis mažojo Monsieur de Lorraine, sūnaus Prancūzų Pasiuntinio Ma-drīde.

(Bus daugiau)

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METU VISU LIETUVISKU KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVE

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO 29, ILLINOIS

Mr. J. Pakel, Jr.
Vice President

Mr. John Pakel
President

Mr. John Gregg
Vice President

Miss E. A. Pakel
Secretary

Judge A. Wells
Director

Mr. Ralph Puslis
Director

Illinois gubernatorius Stratton spalio mėnesį paskelbė taupymo mėnesiu. Šios proklamacijos proga Chicago Savings & Loan Bendrovė visą spalio mėnesį vaišins į mūsų įstaigą atvykusius žmones skania kava, lietuviškais sūriais ir kitais skanumynais. Kviečiame visus atvykti į vieną įdomiausių lietuvių vedamų finansinių įstaigų Amerikoje.

CHICAGO SAVINGS & Loan Bendrovės namas ir visi jame esantieji įrengimai specialiai užsakyti ir įtaisyti vien tik tai taupytojų ir skolintojų patogumui. CHICAGO SAVINGS, turinti pačias naujausias priemones greitesniam ir malonesniam patarnavimui, yra viena moderniškiausių ir gražiausių įstaigų visoje Illinois valstybėje.

CHICAGO SAVINGS turtas jau viršija 28,000,000.00 dolerių. Per pirmus šių metų 9 mėnesius mūsų turtas paaugo daugiau negu 6 milijonais dolerių. Per tą patį laiką paskolinom namams statyti daugiau 8 milijonų dolerių. Kaip matote, CHICAGO SAVINGS, dabartinėje klasėje, yra viena smarkiausiai augančių taupymo bendrovių.

Jūs, pasidėję savo santaupas pas mus, gausite ne tik aukštą dividendą, iki \$10,000.00 apdraustą indėlių saugumą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti. Kviečiame taupyti pas mus. Užeikite Taupymo Savaitės progą.

JOHN PAKEL, SR. Prezidentas.

Mr. A. J. Valonis
Treasurer

Mr. W. Sebastian
Director

Mr. C. Beacham
Director

